

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	G.Th. Rietveldschool
Adres	Einsteinlaan 16
Postcode en plaats	1171WJ Badhoevedorp
E-mailadres school	info@rietveldschool.nl
Directeur	Willem Wagenaar
Adjunct-directeur	Doreen Groot
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	21
Aantal leerlingen	560
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	1.0 leerlingen 2% weging
Aantal leraren	32 leerkrachten 3 ib-ers 1 vakleerkracht gym
In bezit van Daltoncertificaat	30
Bezig met Daltoncursus	1
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	basisarrangement
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Datum visitatie	4 - 4 - 2016
Soort visitatie	1 ^e licentieaanvraag
(besluit vorige visitatie)	2e licentieaanvraag
	X licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

aanbeveling 1.

De Rietveldschool heeft een goede basis voor samenwerken gelegd. Meer is mogelijk. Pas verschillende vormen van samenwerken systematisch en structureel toe. Maak leerlingen en leerkrachten (jezelf dus) bewust van de meerwaarde van samenwerken.

evaluatie school

Op vergaderingen wordt structureel aandacht gegeven aan samenwerkingsvormen: om de beurt levert een collega een nieuwe samenwerkingsvorm (coöperatief) aan, die bij iedereen van dezelfde bouw in de samenwerkingsklapper wordt bijgevoegd. Elke klas heeft een samenwerkingsklapper, die de leerkracht snel kan pakken om in te zetten.

Door deze aanpak waarmee samenwerkingsopdrachten verzameld worden, werken we meer aan structureel samenwerken en onderkennen we het belang ervan.

Tijdens de bouwvergadering is in de bovenbouw afgesproken dat bijv. de placemats door alle groepen wordt gebruikt en dat er wordt teruggekoppeld naar elkaar om ervaringen uit te wisselen. Hierdoor raakt deze werkvorm bij kinderen en leerkrachten vertrouwd en kan er goed mee gewerkt worden. Daarna kan weer een andere samenwerkingsvorm op deze manier opgepakt worden. Zo pas je op den duur alle verschillende werkvormen makkelijk toe.

NB: het blijft een aandachtspunt om deze intensivering vast te houden. Om dit te bewerkstelligen moet het een terugkerend item op de bouwvergaderingen worden/blijven. We zouden nog meer aandacht kunnen geven aan het inoefenen van samenwerkingsvormen per leerjaar, waardoor er een doorgaande lijn ontstaat. Zo wordt de les efficiënter omdat er geen uitleg nodig is voor de samenwerkingsvorm en je als leerkracht weet welke samenwerkingsvorm ze beheersen.

Samenwerken staat nu ook vanaf groep 1 op de taak: bij de kleuters bij de wekelijkse taken, vanaf groep 3 op de weettaak/taakbrief.

Het maatjesbord wordt per groep wisselend gebruikt. Bijv. de maatjes werken met elkaar samen of de maatjes zijn de kinderen die hulpjes zijn en naast de juf mogen zitten.

In de groepen 5 t/m 8 heeft de wereldoriëntatiemethode "Topondernemers" een flinke boost gegeven aan het samenwerken. De leerlingen leren samen tot een eindproduct te komen waarin de vooraf gestelde doelen verwerkt zijn. Leerlingen leren taken te verdelen en elk een bijdrage te leveren. Ze leren rekening te houden met elkaars verschillen.

Sinds begin schooljaar 2015-2016 gebruiken we bij de instructie van spelling regelmatig coöperatieve werkvormen.

Tijdens het zelfstandig werken worden er samenwerkingsopdrachten gestimuleerd en gepland. Door hierop te reflecteren worden de leerlingen zich bewust van het belang van samenwerken.

bevindingen visitatieteam

Het team heeft deze aanbeveling zeer ter harte genomen. Dat zien we in alle groepen. Dat komen we tegen in de taak. En een pareltje mag genoemd worden wat jullie 'het wisseluur' noemen. Leerlingen van de hogere groepen werken in een aantal lokalen onder het toezien oog van een 'vakdocent' samen en ook 'in stilte' aan diverse, verschillende opdrachten.

aanbeveling 2.

Maak keuzewerk tot een integraal onderdeel van de taakbrief. Zorg samen met de leerlingen voor afwisselende en uitdagende materialen. Kisten i.p.v. blaadjes! Geef dit prioriteit.

evaluatie school

Alle kinderen op onze school doen aan keuzewerk. De keuze voor kisten, zoals gegeven in de aanbeveling, is niet onze keuze geweest. Wij lopen tegen het beheer van de kisten aan (techniekkisten) en hebben daarom voor een andere organisatie gekozen. Elke jaargroep heeft een (gedeelde) keuzewerkkast, die makkelijk toegankelijk is voor de kinderen. Vanaf groep 4 hangt in elk lokaal een poster, waarop het keuzewerk beschreven staat. Deze poster hangt ongeveer 4 weken, daarna komt er nieuw keuzewerk. Wij hebben twee mappen aangeschaft (1 voor MB, 1 voor BB), die als bron worden gebruikt voor keuzewerk, op basis van meervoudige intelligentie. Wij merken dat de kinderen heel gedifferentieerd kiezen. De kinderen hebben eigen inbreng, omdat het laatste punt van keuzewerk altijd vrije keuze is. Er moet dan echter wel goed met de leerkracht overlegd worden over het doel en de aanpak/organisatie van deze keuze.

Keuzewerk valt of staat met de leerkracht/jaargroep die het aanbiedt. Wij merken dat de aantrekkelijkheid van de posters en het aanbod van het keuzewerk zelf nog wel eens varieert.

In groep 1 t/m 3 staat **keuzewerk** nog los van de weektaak, maar er zijn wel uitdagende en afwisselende materialen. Hierin kunnen de kinderen zelf een keuze maken op het planbord. In de groepen 4/5 zijn meer uitdagende materialen aangeschaft (zoals plusplus, tangram enz). In groep 5 is het keuzewerk een onderdeel van de weektaak, wat ze op een eigen gekozen moment in de week inplannen tijdens takentijd. Ze noteren en plannen dat op hun weektaak. Er wordt gewerkt met een poster waaronder de materialen liggen die nodig zijn. Veel onderdelen zijn uitdagende materialen.

In de middenbouw is er een kast met materialen (educatieve spelletjes en materialen) waarmee het keuzewerk opnieuw kan worden samengesteld/gewisseld.

In de bovenbouw moet het keuzewerk ieder jaar opnieuw worden bedacht, dit is erg tijdrovend.

Het is jammer dat het nog niet genoeg leeft om dit op een systematische manier te bewaren en te hergebruiken!

In groep 6 staat keuzewerk wel op de weektaak. **Het aanbod kan uitdagender worden gemaakt.**

In groep 7 wordt het keuzewerk rondom een thema gemaakt. De opdrachten op de poster worden gekoppeld aan de meervoudige intelligenties en topondernemers. In groep 7 staat het keuzewerk op dit moment even niet op de weektaak.

Keuzewerk wordt wisselend toegepast. Apart keuzewerktijd wordt gegeven of keuzewerk als onderdeel van de weektaak. De ervaring is dat keuzewerk als eerste weggelaten wordt.

Het is veel werk om steeds het keuzewerk te maken/bedenken, het zou fijn zijn als de materialen en opdrachten er al zijn. En dat voor het hele jaar duidelijk is welke thema's er aan bod gaan komen.

bevindingen visitatieteam

Er wordt werk gemaakt van keuzewerk. Maar het zoeken in dezen is ook nog duidelijk. Leerlingen laten nog wel eens weten dat ze er na de taak aan toekomen. Het tegendeel wordt in de bovenbouw ook aangegeven door leerlingen. Jullie geven het zelf aan in de beschrijving hierboven dat jullie zoekende zijn. Blijf voldoende aandacht geven aan de verdere ontwikkeling van dit punt. Zorg dat het met enige regelmaat op de agenda blijft komen. Laat het een door de hele school geïntegreerd onderdeel van de taak worden. Het zoeken naar en ontwikkelen van de doorgaande daltonlijn in dezen staat terecht in jullie ontwikkelingsplan.

aanbeveling 3.

Maak evalueren en reflecteren tot een dagelijkse routine, die aansluit bij de ontwikkelingsleeftijd van de leerlingen. Zoek ook naar een vorm van reflectie en evaluatie op teamniveau. Zorg voor implementatie, afstemming en borging van de wijze van evalueren en reflecteren. Hoe, wanneer en door wie!

evaluatie school

We hebben een mooie start gemaakt met dagelijks reflecteren, door de invoering van het reflectiemandje in 13 groepen, verspreid over alle bouwen. Dit mandje wordt door de betreffende collega's uitprobeerd, waarna het in alle klassen ingevoerd kan worden. In deze mandjes zitten zowel klassikale als individuele reflectiematerialen. In de aanloop hiernaartoe hebben we reflectiekaartjes uitprobeerd, reflectie op de weektaak, een studiedag onder leiding van Glenda Noordijk gevolgd en verschillende reflectieformulieren uitprobeerd. De uitprobeerde vormen van reflectie waren niet genoeg naar ons zin. We waren op zoek naar variatie, reflectie begin/midden/eind, schriftelijk/mondeling, aantrekkelijk en reflectie op de pijlers. Uit deze wens is ons reflectiemandje ontstaan waarin afwisselende materialen/ activiteiten zitten om te reflecteren passend bij de leeftijd. De leerkrachten die het mandje op dit moment uitproberen worden steeds enthousiaster. Het is een meerwaarde om te reflecteren met behulp van het mandje. Tip: neem dit op in de dagplanning, dan kom je, samen met de kinderen, het kaartje op het magneetbord vanzelf tegen.

Daarnaast wordt er tijdens Taakspel en Topondernemers structureel gereflecteerd. Een groot gedeelte van het team is nu bekend met taakspel. Hierin speelt reflectie een belangrijke rol.

Als de kleuters van groep 2 hun taakjes af hebben, dan mogen ze op één van de taakjes een 'smiley' plakken, waar zij het meest trots op zijn!

Groep 3 en 4 reflecteert op de weektaak met het kleuren van een smiley.

Groep 5 is een klassendoel en een persoonlijk doel op de weektaak. Hier wordt op gereflecteerd aan het einde van de week.

NB: aandachtspunt blijft het structureel reflecteren. De vaardigheid om te kunnen reflecteren is een proces waar leerkrachten en leerlingen zich verder in kunnen ontwikkelen.

bevindingen visitatieteam

In alle groepen zien we vormen van reflecteren. Ondanks de aanvankelijke worsteling die de school heeft gehad met het werken aan deze aanbeveling, zien we nu dat er een weg gevonden is. Het is nog veelal reflecteren op het proces. Het zou mooi zijn als er een groei komt naar reflectie op inhoud. (Zie aanbevelingen).

aanbeveling 4.

De school stelt de leerkrachten daadwerkelijk in de gelegenheid elkaar te consulteren. Het is verder mede de verantwoordelijkheid van de leerkrachten om binnen de kaders van de daltonontwikkeling mogelijkheden te creëren en van die mogelijkheden gebruik te maken (een succes te maken). Besteed aandacht aan implementatie en borging.

evaluatie school

De collegiale consultatie heeft een aanlooptijd nodig gehad. We hebben een ontwikkeling doorgemaakt van het krijgen van de gelegenheid tot collegiaal consulteren naar een vast rooster hiervoor. Dit werkt beter. De wil is er altijd geweest, alleen de facilitering kwam moeizaam op gang. Nú is die er wel en dat werkt meteen. Er is duidelijk wie bij wie gaat kijken, er zijn kijkwijzers en het is duidelijk hoe de klas opgevangen kan worden voor de bezoekende leerkracht.

De mogelijkheid wordt geboden om elkaar te consulteren. Na een terughoudende start van de collega's wordt het nu als positief ervaren.

De organisatie om te kunnen kijken bij elkaar blijkt in de praktijk toch nog lastig, omdat je aan één persoon gekoppeld bent en de mogelijkheden daardoor beperkt zijn. Er is makkelijker gebruik te maken van de 'losse' leerkracht wanneer er meerdere personen zijn waarmee je een afspraak kan maken om te kijken. Een collega zou op de dinsdag er een speerpunt van kunnen maken binnen haar werkzaamheden door te helpen bij de organisatie en de vervanging.

We vinden de bezoeken die tot nu toe hebben plaats gevonden leerzaam en inspirerend, dus we willen er graag een goed vervolg aan geven.

Er is ook behoefte om te kijken bij de eigen jaargroep en bij de groepen waar de kinderen vandaan komen of naar toe gaan.

We ervaren collegiale consultatie als heel waardevol! Je doet bij elkaar altijd weer ideeën op, die je zelf in de praktijk ook meteen kan gaan toepassen! Zo hebben we bij elkaar al mooie pareltjes ontdekt.

bevindingen visitatieteam

Wij spreken een team dat enthousiast is geraakt voor en de waarde inziet van collegiale visitatie.

Het is natuurlijk al prachtig dat leerkrachten die eenzelfde leerjaar begeleiden als ook de duopartners in groepen met elkaar sparren over het onderwijs aan hun leerlingen. Het is goed te horen dat men bij elkaar in de groep kan en vooral mag kijken om van en met elkaar te leren. Dat blijft niet beperkt tot consultatie binnen de school. Leraren geven ook aan i.v.m. de aanschaf van een nieuwe methode op verschillende collega-scholen onder het bestuur te gaan kijken en dat als zeer waardevol te ervaren.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Bij ons op school ligt de verantwoordelijkheid van de taak bij de leerlingen. De leerkracht levert maatwerk door kinderen bij te sturen als ze dit zelf niet aan kunnen, door bijvoorbeeld nog aan een dagtaak te werken in de bovenbouw.

Bij het volgen van instructie krijgen de kinderen in hogere groepen ook verantwoordelijkheid door hen zelf te laten kiezen of zij de instructie van een bepaald onderdeel willen volgen. Er is in de bovenbouw ook de mogelijkheid voor de leerlingen om zich in te schrijven voor extra instructie, als voorbereiding op een toets.

De verantwoordelijkheid bij het kiezen van een samenwerkingsmaatje kan je laten wisselen door vrij te laten kiezen, m.b.v. Leefstijlkaartjes of door de opdracht te geven 'kies eens iemand waarmee je deze week nog niet hebt samen gewerkt!'

Verantwoordelijkheid voor de leefomgeving:

Bij een kleutergroep is 'de opruimer van de dag' ingesteld: tijdens het opruimen wordt bij een aantal kleutergroepen een opruimliedje aangezet en krijgt bijvoorbeeld de beste opruimer een balletje waarop staat dat zij de beste opruimer zijn! Zo wordt goed gedrag beloond. De kinderen groeien in hun verantwoordelijkheid voor het lokaal door de complimenten van de schoonmaker door te geven aan hen!

In de onderbouw en middenbouw kiest de leerkracht de hulpjes van de week/dag.

In de bovenbouw heeft ieder kind een taakje om zorg te dragen voor de leefomgeving.

Zo worden alle kinderen verantwoordelijk gemaakt. Ook het instellen van bepaalde taken (vanuit coöperatief leren, zoals Stiltekapitein, Materiaalbaas, Tafelbaas en Takenbaas) per tafelgroepje draagt bij aan de eigen verantwoordelijkheid voor de leeromgeving.

Wij vinden dat er een eenheid moet zijn in het verdelen van de taken om de leeromgeving netjes te houden (elk kind een taakje). Wij vinden dat er nog winst te behalen valt bij het zorg dragen voor de leeromgeving door de kinderen.

De kinderen kijken vaak zelf hun werk na. De kinderen verbeteren het werk en zijn zelf verantwoordelijk voor het vragen van hulp, als er daarna nog iets niet begrepen wordt. De kleuters werken met zelfcorrigerend materiaal. De kleuters kunnen ook hulp vragen aan hun maatje. Als de leerlingen beter weten wat het doel is en hoe lang de verwerking van een les gemiddeld duurt, zullen ze verantwoordelijker en efficiënter met hun werk en tijd omgaan. De klassenregels die aan het begin van het jaar opgesteld worden, dragen bij aan de verantwoordelijkheid voor de omgang met elkaar.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen kunnen duidelijk omgaan met vrijheid en verantwoordelijkheid, dankzij de structuur die de leerkrachten aangeven. Er zijn afspraken met betrekking tot het nakijken, het al of niet volgen van instructie, het kiezen van een eigen werkplek en het al of niet samen werken. We zagen veel handelingswijzers, die leerlingen helpen bij het vinden van een oplossing van een probleem.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Wij geven de kinderen verantwoordelijkheid door ze zelf te laten nakijken; de kinderen krijgen hierover tips, er is een nakijkplek. Er wordt gezorgd voor een opbouw in het nakijken vanaf de onderbouw. De kinderen moeten hierdoor zelf de verantwoordelijkheid nemen om hulp te vragen, als dit nodig is. Kinderen die deze verantwoordelijkheid nog niet kunnen nemen, krijgen begeleiding op hun niveau, waardoor zij op hun tempo kunnen doorgroeien. Wij leren de kinderen zelf de werkjes van de weektaak te plannen en dat ze ervoor zorgen dat hun werk aan het einde van de periode af is. Hierin is een opbouw vanaf de kleuters zichtbaar, doormiddel van: dagtaak, weektaak, twee wekentaak en maandtaak. Kinderen die behoefte hebben aan maatwerk krijgen dit aangeboden en hebben een aangepaste taak.

Wij geven de kinderen de vrijheid om zowel binnen als buiten de klas een werkplek te zoeken. Aan het werken op een andere werkplek zijn wel regels verbonden (bv. gangkaartjes). Hierdoor blijven de werkplekken rustig. **Neem de gang mee in je servic rondje. Vaak voelen leerlingen op de gang te veel vrijheid waardoor ze hun verantwoordelijkheid niet nemen.**

Niet alle gebouwen (bv Rietveldgebouw) lenen zich voor het werken op de gang. Dit komt bijvoorbeeld door de akoestiek en de vorm van de gang.

Om de kinderen meer zelf verantwoordelijk te maken zijn wij gestopt met altijd alle schriften na te kijken wat de kinderen zelf al hebben nagekeken. Na de toets is duidelijk of de leerstof is blijven hangen.

Het proces van loslaten is lastig, omdat je als leerkracht toch te maken krijgt met resultaten (Cito en toets)

De persoonlijke weektaak maakt maatwerk zichtbaar.

Het verwoorden van de leerdoelen en het aantal minuten taktijd helpt de leerlingen om de verantwoordelijkheid voor hun eigen leren beter op te kunnen pakken.

bevindingen visitatieteam

Leerkrachten brengen duidelijk structuur aan in de afspraken die gelden voor de vrijheden en verantwoordelijkheden van leerlingen. Zij durven “los” te laten, waar de leerling dit aan kan en begeleiden waar de leerling dit nodig heeft. Een volgende stap zou mogelijk zijn de leerling ook de keuze te laten voor de inhoud van de leerstof onafhankelijk van het aanbod.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Er heerst een grote mate van verantwoordelijkheid en vertrouwen op onze school. Wanneer echter blijkt dat het nodig is, bijvoorbeeld op dit moment door tegenvallende resultaten, dan komt er vanuit directie een grotere gebondenheid en meer controle.

Er is ruimte voor de leerkrachten om zich te ontwikkelen, d.m.v. cursussen, workshops, collegiale consultatie, studiedagen, etc.

Het werk brengt met zich mee dat het moeilijk is om grenzen aan te geven. Eind vorig jaar is er een grootschalige enquête onder de leerkrachten verspreid over de ervaren werkdruk. Om ons daarbij te helpen is de werkgroep “Werkbeleving” ontstaan. Deze werkgroep heeft onder andere als doel om de leerkrachten te helpen bij het nemen van hun verantwoordelijkheid bij het stellen van grenzen.

bevindingen visitatieteam

We hebben kunnen zien dat de leerlingen kunnen omgaan met vrijheden en verantwoordelijkheden. De leerkrachten geven vertrouwen aan de leerling en laten hen, waar mogelijk eigen keuzes maken. Leerkrachten en leerlingen respecteren elkaar wederzijds.

Het wisseluur is een waardevolle verworvenheid, die wellicht uitgebreid zou kunnen worden.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Er is een hoge mate van zelfstandigheid op de Rietveldschool. De kinderen leren van jongs af aan goed waar de materialen te vinden zijn, leren plannen en goed omgaan met de dobbelsteen en uitgestelde aandacht. Ook leren de kinderen vanaf de onderbouw hun werk na te kijken.

Wij zien dat de jongere kinderen vaker hulp van de leerkracht zoeken. We zien dat oudere kinderen vaker hulp aan elkaar vragen.

We zijn al meer bezig met het door de leerling zelf bereiken van het leerdoel, **hierbij kan nog wel verbetering aangebracht worden bij sommigen van ons**. Tip: je kan de kinderen ook al van te voren de toets laten zien op het digibord (bijv. de rekentoets via Rekenrijk.nl), om hen inzicht te geven waar ze naar toe gaan werken. Beelddenkers hebben hier ook baat bij, want zij zien graag eerst het grote geheel. Voor alle kinderen geldt dan dat ze meer zullen focussen op iets dat ze moeilijk vinden.

Tijdens takentijd, wanneer het stoplicht op rood/oranje staat, vragen de kinderen hulp aan elkaar. Kinderen maken bewust een keuze wanneer de dobbelsteen op rood of groen gelegd wordt.

Kinderen gaan in de ochtend bij binnenkomst meteen aan het werk, met een spelletje uit de kast, startwerk of weektaak.

Kinderen kiezen, ongeacht welke bouw, een eigen werkplek. Kinderen houden zelf bij wanneer ze hun taak gaan doen en wanneer ze het af hebben. Dit houden ze bij op hun weektaak dmv afkleuren.

Zelf initiatief nemen om extra instructie te krijgen is in de bovenbouw georganiseerd.

Zelfstandig nakijken behoeft wel regelmatig reflectie om de verantwoordelijkheid aan te spreken.

De onderbouw/middenbouw ervaart dat de kinderen het lastig vinden om met uitgestelde aandacht om te gaan. Een vraag, verhaal of mening moet meteen geplaatst worden. 1 op 1 aandacht.

bevindingen visitatieteam

Er is een hoge mate van zelfstandigheid te zien op leerlingniveau.

Leerlingen weten wat er van hun verwacht wordt en de inrichting van de groepen maken zelfstandig werken tot iets vanzelfsprekends. Hierbij komen we veel handelingswijzers tegen. Regels en structuren worden duidelijk weergegeven.

Er wordt gebruik gemaakt van het taakspel om het zelfstandig werken te verbeteren.

Bij binnenkomst kunnen leerlingen meteen aan de slag. Spel, startwerk of weektaak.

Een parel is het wisseluur; leerlingen bepalen zelf of ze naar het lokaal gaan voor samenwerkingsopdrachten, het stilte lokaal of het instructielokaal. We hebben gezien dat dit goed werkt en zou uitgebouwd kunnen worden.

Vanaf groep 3 werken leerlingen met een nakijktafel.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Wij hebben het idee dat wij de kinderen de ruimte en de tijd geven om hun zelfstandigheid te ontwikkelen. Het blijft voor ons ook altijd een leerproces. Het is soms moeilijk om los te laten met name bij de zwakkere leerlingen.

Wij zouden graag meer ruimte willen creëren voor de kinderen om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen. Het zoeken naar balans tussen cognitieve en persoonlijke ontwikkeling wordt verstoord als de basis niet op orde is.

Eerste ervaringen met Topondernemers tonen aan dat de betrokkenheid van kinderen groot is en dat zij de vrijheid die ze hierbij in de opdracht krijgen heel goed benutten. Ze nemen initiatieven, werken prettig samen en ontwikkelen hun talenten. "Leren door te produceren i.p.v. consumeren".

Het stoplicht is een heel handig middel voor de leerkracht t.b.v. uitgestelde aandacht. De kinderen weten hier over het algemeen goed mee om te gaan. Voor sommige kinderen helpt het om hen een aantal muntjes te geven, zodat ze nog bewuster om gaan met het stellen van vragen.

Wij stimuleren de kinderen zorg te dragen voor hun huiswerk/gymspullen, dit zelf mee te nemen op de dagen dat het nodig is.

Wij proberen ervoor te zorgen dat de organisatie, de materialen binnen de school dezelfde kenmerken heeft. Bijvoorbeeld alle onderwijshulpmiddelen hangen aan één wand en de klassenorganisatie hangt aan een andere wand. Dit geeft uniformiteit.

Wij geven de kinderen zicht op hoeveel takentijd er per dag is. Bij de kleuters wordt gebruik van de kleurenklok, zo kunnen kinderen zien hoeveel tijd er nog is om hun werkjes te plannen. In de middenbouw maken we gebruik van de timetimer. Binnen de gestelde tijd mogen de kinderen zelf hun taakjes plannen en geven dit aan met nummers op hun weektaak. In de bovenbouw plannen de kinderen hun weektaak m.b.v. de tijd die er per dag is voor takentijd. Dit hangt zichtbaar op het bord in de klas.

Wij maken het tijdens oudergesprekken bespreekbaar als ouders de zelfstandigheid van hun kind uit handen nemen. Regelmatig missen we hierin namelijk de ondersteuning van ouders. Het werken op de gang is zelfstandiger door het gebruik van gangkaartjes en door een tekst hoe de gangwerkplek achtergelaten dient te worden.

De leerkrachten willen graag ruimte creëren voor talentontwikkeling, maar door de methodes die we gebruiken en de manier waarop we werken is daar niet altijd genoeg ruimte voor. Niet alle talenten zijn mogelijk om te ontwikkelen. Ruimte creëren voor vakdocenten of dat talenten van de docenten gebruikt/ ontwikkeld kunnen worden. Teamteaching en het gebruik van wisseluren zijn hier goede voorbeelden van.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten zorgen voor goede randvoorwaarden die leerlingen in staat stellen om zelfstandig te kunnen werken. Hierbij valt de inrichting van de groep op. Er is een vaste plek voor materiaal en er wordt op toegezien dat materiaal ook goed wordt opgeruimd. De leerkrachten zijn in staat om los te laten waar dat nodig is. Zelf nakijken wordt al snel ingezet.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Studiedagen worden zowel door externen, als door collega's vormgegeven. Leerkrachten met een bepaald specialisme krijgen de ruimte om hun kennis door te geven aan hun collega's. Eigen initiatieven om ons onderwijs te verbeteren/vorm te geven worden door directie toegejuicht. De jaargroepen zijn met elkaar verantwoordelijk voor de inrichting van het gebouw/de gang waar ze zich bevinden en bepalen zelf hoe deze inrichting eruit ziet. In sommige opzichten zijn we misschien té zelfstandig (geweest). In een grote organisatie is het noodzakelijk om een vinger aan de pols te houden, om ervoor te zorgen dat alle neuzen steeds dezelfde kant op staan. Daarom heeft de Daltoncoördinator de gelegenheid gekregen om alle groepen te visiteren en nemen directie en IB flitsbezoeken af. Op deze manier willen wij de zelfstandigheid structureren en daarmee de rode draad in de school borgen.

bevindingen visitatieteam

Er zijn duidelijke lijnen te zien in taakbrieven, nakijken en inrichting van de groepen. Leerkrachten krijgen de mogelijkheid om initiatieven te ontwikkelen en zaken uit te proberen in de groep. Er zijn veel specialisten binnen de school, de 40% LB wordt dan ook ruim gehaald. Op dit moment is het nog moeilijk om deze specialisten goed in te zetten door gebrek aan tijd. We zien wel dat er veel wordt samengewerkt. Het visitatieverslag is door het team geschreven, een goed streven maar zorgde voor verwarring bij het visitatieteam.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Het samenwerken moet vanaf groep 1/2 aangeleerd worden en opgebouwd. De kinderen benutten hun tijd niet altijd goed. De effectiviteit is ook afhankelijk van de opdracht en het gebruik van materialen.

Kinderen plannen zelf, aan het begin van de week, met wie en wanneer ze een samenwerkingsopdracht gaan doen.

Kinderen kiezen zelf een tweetal, als op het taakbord zichtbaar is dat de opdracht met een tweetal (of meer kinderen) gedaan moet worden. Soms hebben de kleuters een samenwerkingsopdracht die te herkennen is aan een pictogram (van twee poppetjes). Daarnaast zijn er ook werkplekken voor maar twee kinderen die niet perse samenwerken, bijvoorbeeld in de luisterhoek, het schilderbord, het digibord. Bij de jongste kleuters in de onderbouw is samenwerken vaak 'het naast elkaar spelen'.

In de groepen 1-3 wordt samengewerkt middels een maatjesrij. Deze rij geldt voor een bepaalde periode daarna wordt er gewisseld.

Aandachtspunt: Samenwerken tijdens instructie. Coöperatief leren.

De kinderen werken niet alleen tijdens een samenwerkingsopdracht samen maar ook tijdens zelfstandig werken. Ze kennen het verschil tussen 'samenwerken' en 'samen werken'. Ze leren elkaar te helpen bij het werk en niet voor te zeggen. De kinderen hebben wel geleerd om anderen te helpen door hen 'te helpen denken'!

Door het tutorleren leren de kinderen ook goed samen te werken met kinderen uit een andere groep.

Ook het samenwerken met een niet-zelf-gekozen maatje levert weinig problemen op.

Aan de instructietafel kunnen 'zwakke kinderen' veel steun aan elkaar hebben door elkaar te helpen en ook dingen uit te leggen. Dit versterkt hun zelfvertrouwen.

Bij topondernemers en de creatieve middag kan ook samengewerkt worden met een tafelgroep om zo tot een eindproduct te komen.

bevindingen visitatieteam

Samenwerken is op de Rietveldschool belangrijk. Wij zien dit terug in verschillende vormen van samenwerken zoals wisseluur, keuzewerk, maatjes, samenwerkingsklapper, overleg met parallelgroepen, werkgroepen.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Op school bieden wij veel ruimte voor samenwerken aan de kinderen.

In de onderbouw wordt er tijdens takentijd gebruik gemaakt van samenwerkingskaartjes. Deze hangen op het takenbord. Zo is er bijvoorbeeld een luisterspel van Schatkist, dit taakje moeten ze dan met z'n tweeën gaan doen. De kinderen vertellen aan elkaar in tweetallen over het weekend, daarna mag 1 van de kinderen vertellen aan de klas wat het andere kind heeft verteld. Verder heeft elk kind een vast maatje, samen een rij vormen, samen een vraag/probleempje oplossen.

In de middenbouw wordt er onder andere gewerkt met de leefstijlkaartjes. Hier worden tweetallen mee gemaakt. Tijdens de spellingslessen bijvoorbeeld bedenken ze in een groepje welke woorden er bij de spellingsregel horen. Met startwerk zijn we de kinderen nu aan het aanbieden dat ze een tweetal zelf mogen vormen om vervolgens het startwerkje te maken. We leren de kinderen bewuste keuzes te maken met het kiezen van een tweetal. Wie kies je, waarom kies je die, welke dag plan je het samenwerken.

Het maken van de planning/weektaken gebeurt in de bovenbouw met twee/drie personen, die dan ook inhoudelijk naar de vakken kijken en hierover overleggen. Tijdens het wekelijkse paraoverleg kan er ook meer inhoudelijk voor een langere periode dan een week samen voorbereidingen worden getroffen.

We maken gebruik van diverse samenwerkingsvormen, terug te vinden in de klapper, bijvoorbeeld: om de beurt, placemat, binnen/buitenkring, denken/delen/uitwisselen, koppen bij elkaar. Verder hebben de kinderen een maatje, bijvoorbeeld met lezen, waarmee ze Lekker Lezen of in een samenleesboek lezen.

In de bovenbouw hebben we gekozen om 1 werkvorm centraal te stellen voor een bepaalde tijd. Tijdens bouwvergaderingen bespreken we onze ervaringen en delen we ideeën. Op dit moment werken we vooral met de placemat, met diverse vakken bieden we deze werkvorm aan.

Wij zouden de klapper zelf meer kunnen gebruiken voor de samenwerkingsvormen die hierin vermeld staan. Op die manier maak je deze meer eigen en kunnen de kinderen deze ook steeds beter toepassen.

Naast de leefstijlkaartjes maken we ook samenwerkmaatjes met gynzy.

Als collega's zouden we nog meer samen willen werken om instructies te bundelen. Bijv. dat een leerkracht instructie geeft terwijl een andere leerkracht over twee groepen 'toezicht' houdt. Ook het gebruiken van elkaars talenten zouden we kunnen uitbreiden.

In de bovenbouw wordt één keer per week gewerkt met 'wisseluren': taal-rekenlokaal, stiltelokaal en samenwerklokaal. Dit werkt prima, bijvoorbeeld met 34 kinderen in het stiltelokaal! Hierbij komen ook de kernwaarden 'verantwoordelijkheid krijgen/nemen' en 'zelfstandigheid' terug.

Stel de kinderen in de gelegenheid om met veel verschillende kinderen samen te werken.

Een doorgaande lijn voor samenwerken is wenselijk, zodat bekend is welke samenwerkingsvorm bekend is bij de groep zodat er geen tijd nodig is om dat uit te leggen. Bij samenwerken is reflectie belangrijk om aan de orde te stellen of alle leerlingen hun verantwoordelijkheid hebben genomen.

Soms is het slimmer om samenwerking te realiseren om sterkere en zwakkere leerlingen te koppelen, zodat het leereffect groter is en de frustratie geminimaliseerd wordt.

bevindingen visitatieteam

Op alle niveaus wordt op een prettige manier samengewerkt. Zowel in de gesprekken met leerlingen, team en ouders kwam samenwerken, open staan voor elkaar duidelijk naar voren. Dit zien we ook terug in de ongedwongen en respectvolle manier van leren en samenwerken bij leerlingen. En de wisselwerking tussen leerlingen en leraren.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Samenwerking is op schoolniveau duidelijk aanwezig: stuurvergadering, bouwvergadering, paralleloverleg, werkgroepvergaderingen, collegiale consultatie. Dit bevalt goed, maar we moeten wel altijd de effectiviteit in de gaten houden.

We willen in de toekomst meer gebruik maken van elkaars talenten door les te geven in elkaars groepen op het gebied van je eigen talent. Dus leerkracht A geeft een muzikles in groep B, leerkracht B geeft op dat moment een les Engels in groep A.

bevindingen visitatieteam

Jullie hebben in het ontwikkelingsplan staan dat de doorgaande daltonlijnen o.a. op het gebied van samenwerken de komende tijd aandacht moeten krijgen. Dit ondersteunen wij van harte.

In het gesprek met de ouders werd de tip meegegeven om meer gebruik te maken van kwaliteiten en expertise van ouders. Als voorbeeld werd genoemd de trage voortgang in het nieuwbouwproces. Een ouder die mogelijk ingangen heeft bij de gemeente zou daar wellicht iets in kunnen betekenen.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Er is een doorgaande lijn in het plannen van taakjes. Het is afhankelijk van het kind en van de groep, leeftijd. In hoeverre mag je sturing geven aan het plannen? Bij zorgleerlingen is er vaker externe aansturing van de leerkracht nodig. Afhankelijk van de leeftijd vinden wij het soms nodig dat de leerkracht sturing geeft. Het is leeftijdsgebonden in hoeverre kinderen reflecteren op hun eigen gedrag en dat van de medeleerlingen. Het bedenken van nieuwe leerpunten is voor de leerling moeilijk.

Er zijn reflectiebandjes voor diverse groepen gemaakt, waarin afwisselende activiteiten zitten om die in te zetten. Er zitten materialen in de bandjes die aansluiten bij het leeftijdsniveau van de leerlingen. Dagelijks staat op de dagplanning een moment van reflectie gepland. De vaardigheid om te kunnen reflecteren is een proces waar leerkrachten en leerlingen zichzelf in kunnen ontwikkelen. Door de reflectiebandjes ontwikkelen leerlingen de vaardigheid om te reflecteren op eigen gedrag.

Voor en tijdens het werken is het reflecteren afhankelijk van de verantwoordelijkheid die leerlingen nemen.

Nog niet alle groepen hebben een reflectiebandje. Wij vinden dat dat wel het geval zou moeten zijn. We zijn hiermee begin dit jaar begonnen en we zijn nog in een testfase.

Vooraf reflecteren om zicht te krijgen hoeveel tijd een taak duurt is belangrijk voor het maken van een planning van hun werk. Ze hebben meer inzicht nodig in de lengte van hun taak.

In groep 3 zijn we begonnen met de leerlingen de volgorde van de taken voor een takentijd zelf te laten kiezen.

In groep 5 plannen ze zelf voor een dag uit meerdere taken waar instructie voor geweest is.

In groep 7 plannen ze voor één week vooruit.

Weer komen we op het belang van een doorgaande lijn om zo vast gesteld te hebben welke verwachtingen van mate van planning per groep nodig is.

De leerlingen inzicht geven in de hoeveelheid tijd per dag/per week om de taak te kunnen volbrengen is ook een aandachtspunt.

Op de weektaak schrijven de leerlingen een reflectie van hun persoonlijke doel.

We vinden het belangrijk dat gemaakt werk besproken en gewaardeerd wordt, denk aan knutselwerkjes en muurkranten.

Oudere kinderen worden gestimuleerd hun eigen werk te evalueren. Bij voorbeeld door bij een schrijfles het mooiste woord te omcirkelen.

Het zou wenselijk zijn als de leerlingen (meer) tijd krijgen om hun weektaak goed te evalueren.

Kinderen leveren het nu vaak in zonder evaluatie.

Hierbij zou een door de leerkracht omschreven doel/vraag al richting kunnen geven, afgewisseld met eigen gestelde doelen.

Onderaan de weektaak alvast, tijdens de evaluatie, een doel voor de volgende week noteren.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen worden allemaal in de gelegenheid gesteld om de taak zelf in te plannen. De leerlingen kunnen hier ondersteuning op maat in krijgen als zij daar behoefte aan hebben.

Het visitatieteam heeft waargenomen dat de leerlingen (vooral proces) doelen stellen aan het begin van een nieuwe taakperiode en hierop reflecteren aan het einde. De leerkracht nodigt de leerlingen uit om over de reflecties op de taak in gesprek te gaan. Dit gebeurt voor, tijdens en na een taakperiode. De leerlingen geven aan dit prettig te vinden en het hen helpt om goed aan het werk te blijven.

Er zijn vele vormen van reflecties waargenomen in de school. Reflecties zijn veelal gericht op gedrag van de leerlingen. Een volgende stap is reflecteren op de inhoud van de leerstof.

Leerlingen waren veelal enthousiast over de verschillende werkvormen die de school inzet op reflectie. Een goed voorbeeld hierin is het reflectiemandje.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Door collegiale consultatie krijg je feedback van anderen om je verder te ontwikkelen. Hierdoor ontstaat een win-win situatie. Bijvoorbeeld de kleuters en de groepen 3 bij elkaar laten kijken zou erg leerzaam kunnen zijn. Waar komen ze vandaan en waar gaan ze naar toe? Jaargroepen onderling bij elkaar kijken.

Het reflectiemandje helpt om op verschillende manieren te reflecteren met kinderen. Kinderen geven soms gewenste antwoorden. Jonge kinderen reflecteren vaak op het afhebben van de taakjes. Het eindresultaat is dan belangrijk.

Het vooraf en tijdens reflecteren moet bewuster een plek gaan krijgen. Bij het reflecteren achteraf zijn we tevreden over het reflectiemandje. Veel leerkrachten zijn bekend met Taakspel. Daarin is reflecteren een vast onderdeel, zowel op groepsniveau als op individueel niveau. Topondernemers draagt bij in het reflecteren van de samenwerking, zowel vooraf als achteraf. Tussendoor reflecteren is ook aan te bevelen. Dit kan klassikaal maar ook per groepje als je daar als leerkracht aandacht aan geeft.

Leerlingen die niet klaar zijn met hun taak op vrijdag krijgen aandacht van de leerkracht om te analyseren wat de reden is en plannen ter verbetering te maken. Leerkrachten schrijven op de weektaak een korte reactie op de evaluatie van de leerlingen en een eigen aanvulling.

Houd de reflectie gevarieerd! Klassikaal, individueel, op samenwerken, reflectiemandje, mondeling, schriftelijk, tussentijds, eind van de week, op eigen doelen.

Inhoudelijk reflecteren: gemaakte toetsen bekijken: waar komen de fouten vandaan, komende blok meer instructie / beter nakijken?

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten zetten veel verschillende vormen van reflectie in. Deze zijn gericht op zelfstandigheid, samenwerken, verantwoordelijkheid en gedrag. De leerkrachten zijn zoekende naar voldoende tijd om actief met alle leerlingen te reflecteren.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

De Daltoncoördinator visiteert alle groepen, om de doorgaande Daltonlijn te borgen. N.a.v. haar bezoeken is er een reflectiegesprek.

De directie en IB nemen flitsbezoeken af, waarna een reflectieve vraag kan volgen. Collegiale visitatie is in het leven geroepen, zodat collega's onderling van elkaar kunnen leren. Dit gebeurt in het nagesprek. Sommige collega's vinden het nog spannend als er iemand in de klas komt kijken, maar het wordt wel als positief ervaren.

Op bouwvergaderingen wordt er regelmatig op allerlei activiteiten geëvalueerd. Ook wordt er op de bouwvergaderingen steeds vaker tijd vrijgemaakt om van elkaars succeslessen te leren. Aan het einde van het schooljaar is er een evaluatievergadering, waarin per bouw ons volledige onderwijs wordt besproken.

In februari 2016 is er een volledige studiedag gewijd aan reflecteren op ons Daltononderwijs. Per kernwaarde is er door alle collega's gereflecteerd op hoe deze zichtbaar is in onze dagelijkse praktijk.

Zoals aangegeven bij de evaluatie op aanbeveling 3 (reflectie) zijn wij bezig met het aanbrengen van een doorgaande lijn in reflectie op leerling-niveau.

bevindingen visitatieteam

De daltoncoördinator heeft veel tijd en energie gestoken in de daltonontwikkelingen.

Groepsbezoeken en feedbackgesprekken helpen de daltonontwikkeling. Dit vindt plaats a.d.h.v. een kijkwijzer.

Een aantal leerkrachten vertelde over procedures die opgelegd zijn en voelde geen eigenaarschap hierin. Zoek naar een vorm van groepsbezoeken waarin de leerkracht eigenaar is in de feedback die het wil ontvangen.

Uit de diverse gesprekken blijkt dat het team veel gezamenlijk ontwikkelt. Er is een doorgaande lijn in de organisatorische vormen van reflecteren. Een zichtbare inhoudelijke vaardigheidlijn van leerlingen hebben we niet gezien.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

De leerlingen hebben een persoonlijke weektaak waarin ruimte is voor de doelen die passen bij de persoonlijke ontwikkeling. Dit werkt voor leerkracht en leerling prettig. In de bovenbouw hangen de doelen per blok voor taal, rekenen en spelling aan de muur en deze krijgen aandacht tijdens de instructie. We kunnen aan leerlingen vragen of ze het prettig vinden, omdat de meerwaarde moeilijk meetbaar is. Het geeft richting aan de leerling om extra instructie aan te vragen, omdat ook duidelijk voor de leerling is welke doelen in de toets gevraagd worden. Het is belangrijk dat de doelen in de methode op leerling-niveau beschreven zijn. Bij taal bijvoorbeeld moet dit nu allemaal omgezet worden. Het lijkt ons een goed idee om dit verder in lagere groepen aandacht te geven.

De niveauverschillen in zelfsturing komen bij efficiënt werken tijdens takentijd heel erg naar voren. Sommigen lijken goed aan het werk te zijn, maar hebben aan het einde van de werktijd te weinig af. Om effectiviteit te verhogen is reflectie heel belangrijk.

Inzicht in de tijdsduur van elke afzonderlijke taak is belangrijk. Als leerkracht kun je hiervoor tips geven door te helpen inschatten hoeveel tijd een taak kost. Of eerst iets maken wat je moeilijk vindt en daarna de rest. Of juist andersom voor de succeservaring.

Door Taakspel wordt de werktijd veel efficiënter benut. De persoonlijke leerdoelen worden in kleine stapjes aangeboden en de leerkracht speelt daarbij een begeleidende rol. Naarmate de leerling ouder wordt, wordt de rol van de leerkracht kleiner. Of een leerling efficiënt omgaat met zijn leertijd heeft ook te maken met zijn verantwoordelijkheidsgevoel.

Kinderen die gestructureerd werken kunnen steun hebben aan de weektaak, want als zij deze netjes bijhouden met inkleuren, dan geeft hen dat overzicht over de taken die ze nog moeten oppakken.

Leerlingen kunnen efficiënter werken wanneer zij weten wat het doel is en wanneer het doel behaald is. De vraag is echter of leerlingen kunnen inschatten wanneer het leerdoel bereikt is. Nakijken en reflectie is daarvoor een hulpmiddel, maar is dat inzichtelijk genoeg? Leerlingen zouden dan op zoek kunnen gaan naar meer uitdaging/verdieping.

Taakspel is een hulpmiddel om efficiënter te werken, maar het moet geen doel zijn.

Kinderen kiezen groepsdoorbroken in de midden/bovenbouw tijdens wisseluur in welk lokaal zij willen werken. Er zijn twee samenwerklokalen, twee stilte lokalen en een lokaal taal/rekenen waar je om extra instructie kunt vragen. Kinderen moeten zelf inschatten dat ze genoeg werk meenemen.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen weten goed wat hun taak is, wat ze allemaal moeten doen. En ze weten ook wanneer het af moet zijn. Ze kijken hun werk na en worden zo geattendeerd op gemaakte fouten. Daarmee kunnen ze direct aan de slag om zo mogelijk te achterhalen wat er niet goed ging. Ze reflecteren daarmee op het gemaakte werk. Ze kunnen hulp bij elkaar vragen. Enzovoorts. Allemaal zaken die de effectiviteit bevorderen.

Veelal is reflectie nog gericht op het proces.

Jullie stellen: “Leerlingen kunnen efficiënter werken wanneer zij weten wat het doel is en wanneer het doel behaald is. De vraag is echter of leerlingen weten wat hun doel is (doelen zijn) en kunnen inschatten wanneer het leerdoel bereikt is.” Dat is o.i. een punt van ontwikkeling. Het stellen van ik-doelen. Zorg voor mini-stapjes. Als voorbeeld: ik wil de tafel van 3 leren en volgende week zonder fouten kennen. En niet: ik wil over twee weken alle tafels kennen. Dat moet op den duur natuurlijk wel, maar werk in kleine stappen. Bij het maken van kleine stappen zullen leerlingen zeker bij geholpen moeten worden.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

We zijn dit schooljaar begonnen om de nadruk te leggen op de voorbereiding van de lessen van de volgende dag (voorheen lag de nadruk meer op het nakijken). Dit komt de kwaliteit van de lessen ten goede, maar je gaat ook zeker efficiënter met jouw tijd om!

De doelen die in de bovenbouw aan de muur hangen zorgen bij de leerkracht ook voor extra focus en doelgericht werken. Naar aanleiding van slechte toetsresultaten is er een reflectiemoment met de leerling. Soms is het zinvol om het werkschrift erbij te pakken en te kijken hoe de sommen en het nakijken zijn gegaan.

Soms lastig om alle leerlingen met alle verschillende niveaus te bedienen. Kijk naar wat de klas nodig heeft in plaats van wat de methode voorschrijft. Dus het doel is niet: het rekenboek moet ‘uit’, maar kijk meer naar de einddoelen van de jaargroep en pas de planning gedurende het hele jaar daar op aan! **Wij zouden meer uit de leerdoelen kunnen halen.** Meer tijdens evaluatie gebruiken. **In lagere groepen ook de doelen zichtbaar maken.** Een positieve en enthousiaste instelling van de leerkracht is erg belangrijk bij het uitdagen van leerlingen om het beste uit zichzelf te halen. De leerkracht blijft de leerlingen motiveren.

N.a.v. de studiedag met tips over de spellingslessen zijn we op een efficiëntere manier bezig met de inhoud van deze lessen. Zeer positieve verandering!

Winst is te behalen door vakken meer te integreren en door meer te focussen op het doel.

Hiervoor moet een goed overzicht komen over alle doelen van de leerjaren en methode meer als hulpmiddel gebruiken. Efficiënter werken zorgt voor tijdswinst. Kijken wat echt nodig is om aan te bieden. Waar moet je verdiepen en wat kan weggelaten worden.

bevindingen visitatieteam

De kreet ‘efficiënter werken’ lezen we een aantal keren in jullie reflectie voor deze visitatie. Dan focussen jullie dikwijls op de factor tijd om efficiënter werken te bewerkstelligen. Wij denken dat het meer gezocht moet worden in het heel scherp formuleren van doelen. Kleine stappen, in relatief korte tijd te behalen. Steeds weer, zeker voor de leerlingen, maar ook voor de leraren is het prettig als er succeservaringen zijn.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Door tegenvallende leerprestaties komt er steeds meer (na)druk te liggen op de opbrengsten van de leerlingen en prestaties van de leerkrachten. Dit heeft ervoor gezorgd dat we nog kritischer zijn gaan kijken naar ons handelen, onze tijdsindeling en onze middelen. Verschillende methodes zijn en worden vervangen om beter aan te sluiten bij de behoeftes van de leerlingen.

Als school worstelen we met het aan de leerlingen kenbaar maken van de doelen voor taal, spelling en rekenen). In een aantal klassen hangen de doelen aan de muur, maar dan moeten de leerkrachten en kinderen hier wel bewust mee bezig zijn, anders heeft het geen nut.

De Daltoncoördinator visiteert in alle groepen om de doorgaande lijn op Daltongebied te controleren en borgen. Dit wordt als positief ervaren, omdat we allemaal de neuzen dezelfde kant op willen hebben. **Wel hebben we behoefte aan een duidelijk overzicht waarin per kernwaarde, per jaargroep staat omschreven waar we met de leerlingen naar streven.**

Leerlingen, waarvan we verwachten dat ze de einddoelen niet zullen halen, krijgen een OPP, waarin persoonlijke einddoelen gesteld worden. Die leerlingen werken dan op hun eigen leerlijn.

De school doet er alles aan om de leerlingen optimaal te begeleiden. Daarom zijn er 3 IB'ers (per bouw één).

Het grootste deel van de gymlessen wordt gegeven door een vakleerkracht. In de tijd dat de groepsleerkracht dan geen klas heeft, ondersteunt hij/zij een andere leerkracht, door met een groepje leerlingen aan het werk te gaan.

bevindingen visitatieteam

Leeropbrengsten zijn natuurlijk wel belangrijk. Ze moeten er zeker zijn. Blijf echter voor ogen houden dat voortgang in persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van talenten óók opbrengsten zijn.

Als jullie de effectiviteit weten te verhogen door heel gericht te sturen op leerdoelen hoe klein ze ook zijn, moeten o.i. de opbrengsten van de kernvakken op peil kunnen zijn.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Onze school wordt door het bestuur ondersteund in haar Daltonontwikkeling. Wij hebben een Daltonbeleidsplan, dat ieder jaar wordt geëvalueerd. Daarnaast hebben we een Daltonhandboek, waarin onze rode draad met alle bijbehorende afspraken beschreven staat. Dit handboek wordt up-to-date gehouden en wordt in de bouwvergaderingen besproken. Het is een levend document.

De Daltoncoördinator stuurt de werkgroep aan en visiteert de groepen. Een tweede coördinator is in opleiding. Onze leerlingenraad wordt betrokken bij de organisatie van een aantal schoolzaken, zoals de Open Dag en Nationale Daltondag.

Het Rietveldgebouw is niet geschikt voor Daltononderwijs, op de gangen is te weinig ruimte voor samenwerking. De andere twee gebouwen hebben wel veel ruimte op de gangen. Op dit moment is er nieuwbouw in ontwikkeling, waarbij heel veel aandacht is voor samenwerking op verschillende plekken van de school. De inbreng van directie, leerkrachten, ouders en leerlingen wordt hiervoor gebruikt.

Elk jaar hebben we een studiedag in het teken van Daltononderwijs, welke wordt voorbereid door de werkgroep (en directie).

bevindingen visitatieteam

De school legt in de schoolgids, daltonhandboek waarin opgenomen het daltonontwikkelingsplan en op haar website verantwoording af over hoe de school omgaat met het daltononderwijs zoals zij dat in praktijk brengt.

In teamvergaderingen en op studiedagen wordt het daltononderwijs steeds weer onder de aandacht van teamleden gebracht.

Er wordt in heel wat 'proeftuintjes' geploegd en gezaaid en gelukkig ook geoogst. Houd bij dit experimenteren in het achterhoofd dat niet het vele goed is, maar het goede veel.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Leerlingen uit groep 6 t/m 8 kunnen in de leerlingenraad komen d.m.v. verkiezingen. Er is een juf bij als voorzitter. Middels een ideeënbus kunnen overige leerlingen met voorstellen/ideeën komen. Zij kijken dan of deze ideeën geschikt zijn.

Als leerlingenraad zijn zij nu vooral bezig met het organiseren van het schoolfeest en mogen zij straks meedenken met de nieuwbouw. Zij willen graag een grasveld met goaltjes. Daarnaast mogen zij rondleiden tijdens open dagen en in gesprek met ons. Meedenken over methodes doen zij niet, soms wel als de juf een methode aan het uitproberen is, vraagt zij de klas.

Wat is Dalton?

De kinderen benoemen de weektaak, plannen en zelfstandigheid. Drie kernwaarden (zelfstandigheid, samenwerken en verantwoordelijkheid) weet een leerling ook te benoemen.

Moet er iets veranderen op deze school? (je mag de directeur zijn)

De leerlingen voelen zich erg fijn op deze school. Het is al 50 jaar een goede school en dat moet zo blijven.

Mooiste (parels) van de school?

Samenwerken vinden zij fijn, je krijgt hulp als je iets niet kan, doen veel aan Dalton en de persoonlijke aandacht is heel fijn. De juf ziet hoe je je voelt en dat is fijn! Je wordt gezien !

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Wij, bezoekers, spraken met de leraren doorgaans bij ons bezoek aan hun groepen. Dat waren veelal vragen over de praktijk die wij ter plekke zagen. In de lunchpauze die in maar liefst drie shifts ging hebben we gesproken over collegiale consultatie. Duo's en koppels die eenzelfde leerjaar onder hun hoede hebben overleggen regelmatig met elkaar. Leraren benutten de geringe beschikbare tijd om bij elkaar al dan niet met een (hulp)vraag bij elkaar in de klas te kijken. Ook schroomt men niet bij andere scholen op bezoek te gaan zoals b.v. bij het aanschaffen van een methode.

Leraren laten blijken dat er een goede teamgeest heerst.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Gespreksonderwerpen :

Het visitatieverslag. Tijdens een studiedag is dit verslag tot stand gekomen door het team dat in groepen elkaar bij elke kernwaarde aangevuld heeft. Het verslag kwam daardoor wat verwarrend over bij het visitatieteam. Het was geen consistent geheel.

T.a.v. de aanbevelingen toonde dit verslag onzekerheid over de voortgang van de gestelde ontwikkelpunten bij de collega's. Pas nadat de Daltoncoördinator enkele groepsbezoeken had gebracht en men bij elkaar in de klas had gekeken, groeide het zelfvertrouwen en werd men positief over de ontwikkeling van de school en de gestelde doelen.

De school ziet het belang van het hebben van een specialisatie op elk vakgebied, waarbij men gebruik kan maken van elkaars competenties.

Een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren is het op peil houden van de opbrengsten. Uit een trendanalyse is een dalende tendens geconstateerd. Men is zich hiervan bewust en streeft ernaar de opbrengsten weer te verhogen binnen de mogelijkheden die het Daltononderwijs hen biedt.

Uit de gesprekken met ouders

Gesprek met 4 ouders waaronder twee ouders die oud-leerling zijn van de school. Inmiddels hebben zij zelf kinderen op de school zitten.

Motivatie schoolkeuze

Ouders geven aan de school bewust gekozen te hebben. Dit heeft tal van redenen; Daltonsysteem wordt als zeer prettig en als verrijking ervaren, de school is toegankelijk en persoonlijk, sociaal-emotionele ontwikkeling staat hoog in het vaandel op school en de aansluiting van de school op het voortgezet onderwijs is goed merkbaar. Doordat de school een daltonschool is leren de kinderen plannen en doen zij tal van andere vaardigheden op die op de andere basisscholen niet of in mindere mate worden opgedaan.

De school is toegankelijk en persoonlijk, de leerkrachten zijn beschikbaar. Ouders zien graag dat de leerkrachten zoveel mogelijk in een bouw behouden worden. Leerkrachten kennen leerlingen goed, er wordt zoveel mogelijk gedifferentieerd in lesstof, zowel voor talent leerlingen als kans leerlingen.

MR en OR vergaderen op dezelfde tijd, gescheiden van elkaar. De directeur “hopt” tussen de MR en OR. Zo worden lijnen kort gehouden.

MR is onderwijs inhoudelijk goed op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de school. Als ouders, die geen zitting nemen in MR, zelf willen, is alles zichtbaar. In het weekbulletin worden de schoolontwikkelingen beschreven.

De daltonontwikkelingen van de leerling staan in het rapport en in de 10-minuten- gesprekken (die gevoerd worden met de ouders zonder de leerling) . Leerlingen stellen zichzelf een weekdoel en reflecteren hierop. In de bovenbouw is er zelfs sprake van een twee wekelijks doel en een maanddoel. Alleen tijdens het adviesgesprek in groep acht zitten ouders met hun kind bij de leerkracht voor het gesprek.

Als tip geven de ouders de school het volgende aan:

* Blijf kritisch kijken naar alle ontwikkelingen in het onderwijslandschap en blijf hier een goede balans tussen vinden.

* Laat de school zich bewust worden van de kracht en expertise van de ouderpopulatie. Vraag ouders om raad en daad (nieuwbouw)

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: dhr. Peter Schreuder

De heer Schreuder geeft aan dat een vernieuwingschool onderscheidend moet zijn in haar onderwijsaanbod en daarnaast moeten de opbrengsten ook op orde zijn.

Persoonlijke ontwikkeling en opbrengsten moeten hand in hand gaan . Een leerling moet o.a. goed kunnen lezen, schrijven dat ondersteunt ook de talentontwikkeling.

Het Bestuur ziet de tussenopbrengsten dalen en daar moet de school op in zetten. De heer Schreuder geeft aan dat de school hier inmiddels gericht mee bezig is.

De school moet goed zicht hebben op haar populatie en dan kunnen zeggen “*we hebben uit de leerling alles gehaald wat er in zit*”.

De heer Schreuder geeft aan dat het team steeds meer gericht is op het stellen van doelen, uitvoering en evaluatie. Er wordt door de school soms te veel naar organisatievormen en niet naar resultaten en het monitoren hiervan gekeken.

40% van de leerkrachten is specialist in een vakgebied. Deze expertise kan meer ingezet worden zodat er duidelijkheid ontstaat over de effecten van de interventies die gedaan worden.

Dalton is er ook om je talenten te ontwikkelen, autonoom te zijn, zelfstandig e.d.
Het is belangrijk om leerlingen te betrekken bij hun ontwikkeling.

Er is al jaren sprake van een nieuw schoolgebouw. Er vindt nog steeds overleg plaats met de gemeente over onder andere de financiën.

De heer Schreuder geeft aan dat de school goed bekend staat en er leuke dingen gebeuren. Het is de grootste school van Badhoevedorp. Er komen ook leerlingen uit Amsterdam naar de Rietveldschool toe. Ouders hebben vrije schoolkeuze.

De verwachting voor de toekomst van de school is gunstig door veel nieuwbouw in de omgeving verwacht men een leerlingengroei.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		X
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Ontwikkel reflectie van procesgericht naar meer inhoudgericht. Het formuleren van doelen op leerlingniveau (zie jullie DOP 2015-2019) en het werken daarmee zorgt ervoor dat reflectie meer inhoudgericht wordt.
Nr.2	Bij effectiviteit gaat het om meer dan de factor tijd (zie beschrijving hierboven bij kernwaarde effectiviteit.) Er is een duidelijke samenhang met aanbeveling 1, maar ook met aanbeveling 3. Het formuleren van ik-doelen, het ontwikkelen van leerlijnen, het verder ontwikkelen van reflectie hebben hun invloed op verdere ontwikkeling van het op een efficiënte wijze behalen van brede opbrengsten. Onderzoek hoe de effectiviteit van jullie onderwijs verhoogd kan worden en zet de uitkomsten in.
Nr.3	Veel experimenten zorgen voor heel veel input. Het is nu goed dat wat werkt te behouden en uit te zetten in doorgaande daltonontwikkelingslijnen

slotopmerkingen

Wij hebben mogen visiteren op een school waar een enthousiast team samenwerkend (en dat is niet zo gemakkelijk en vanzelfsprekend met een groot team) veel persoonlijke aandacht heeft voor de leerlingen. Er is veel expertise aanwezig, men ontwikkelt veel. Blijf er goed op letten dat de rode draad niet uit het oog verloren raakt en dat jullie op tijd zaken ook borgen. Wij kregen alle gelegenheid ons visitatiewerk te doen. Dank voor jullie openheid.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zèlf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

Wij zijn op een prettige - en deskundige wijze gevisiteerd. Alle visitatieonderdelen zijn in onze ogen goed uit de verf gekomen. Alles verliep volgens planning.

We zijn het visitatieteam dankbaar voor het verloop van de visitatie en de uitgebrachte aanbevelingen.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Ontwikkel reflectie van procesgericht naar meer inhoudgericht. Het formuleren van doelen op leerlingniveau (zie jullie DOP 2015-2019) en het werken daarmee zorgt ervoor dat reflectie meer inhoudgericht wordt.
actie	Initiatief bij directie en daltoncoördinatoren om te komen tot een meer inhoudgerichte reflectie.
uitvoerenden	daltonwerkgroep en team
tijdvak	1-8-2016 – 1-8-2020
scholing/ externe ondersteuning	Aandacht op jaarlijkse studiedag dalton. Wellicht wordt gebruik gemaakt van externe deskundigheid.
toelichting	Het werken met doelen en opbrengsten noopt ons ook om hier op te reflecteren.

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Bij effectiviteit gaat het om meer dan de factor tijd (zie beschrijving hierboven bij kernwaarde effectiviteit.) Er is een duidelijke samenhang met aanbeveling 1, maar ook met aanbeveling 3. Het formuleren van ik-doelen, het ontwikkelen van leerlijnen, het verder ontwikkelen van reflectie hebben hun invloed op verdere ontwikkeling van het op een efficiënte wijze behalen van brede opbrengsten. Onderzoek hoe de effectiviteit van jullie onderwijs verhoogd kan worden en zet de uitkomsten in.
actie	Opbrengstgesprekken met collega's uit dezelfde jaargroep, waarbij enerzijds gekeken wordt naar de brede opbrengsten (kernwaarden dalton en cognitieve leeropbrengsten)
uitvoerenden	Monitoring vanuit Daltonwerkgroep en directie. Uitvoering door het gehele team
tijdvak	1-8-2016 - 1-8-2020
scholing/ externe ondersteuning	Aandacht op jaarlijkse studiedag dalton. Wellicht wordt gebruik gemaakt van externe deskundigheid.
toelichting	In het schooljaar 2015-2016 zijn we begonnen met opbrengstgesprekken op het gebied van taal, rekenen en lezen vanuit signalering Cito M en E toetsen en observaties. Deze gesprekken vonden in eerste instantie plaats met de individuele leerkracht. Later zijn we begonnen met groepsgesprekken met de leerkrachten uit dezelfde jaargroep. Dit is heel goed bevallen omdat er meer van elkaar geleerd kan worden. Als eenmaal de leerlijnen dalton zijn vastgesteld per jaargroep of per twee jaargroepen, dan kunnen deze worden meegenomen in de opbrengstgesprekken. Belangrijk in dezen is dat de juiste streefdoelen worden gesteld.

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Veel experimenten zorgen voor heel veel input. Het is nu goed dat wat werkt te behouden en uit te zetten in doorgaande daltonontwikkelingslijnen
actie	Borgen en schoolbreed uitzetten van datgene dat vanuit experimenten goed bevallen is. Voorzichtig zijn met nieuwe experimenten aangaan buiten de uitwerking van aanbeveling 1 en 2.
uitvoerenden	directie- daltoncoördinatoren- daltonwerkgroep en team
tijdvak	1-8-2016 - 1-8-2020
scholing/ externe ondersteuning	Aandacht op jaarlijkse studiedag dalton. Wellicht wordt gebruik gemaakt van externe deskundigheid.
toelichting	De ontwikkeling van ons onderwijs is enerzijds gebaseerd op uitkomsten van experimenten. Anderzijds is het borgen en teambreed uitdragen van onze verworvenheden ook van groot belang om ALLE leerlingen er deelgenoot van te laten zijn. Meer accent op het laatste zal de ontwikkeling van ons onderwijs zeker goed doen.

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.